

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegűj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Aradmegye telefonhálózata.

Arad, február 9.

II.

Cikkem első felében ismerttettem a távbeszélő hálózat azon vonalait, melyek a megye majdnem minden körjegyzőséggel és pósthivatallal bíró községét összeköttetésbe hozná Araddal, illetve a megyei járási székhelyekkel. Ennélfogva adminisztrációs szempontból megbecsülhetetlen előnyöket nyújtana a hálózat.

Azonban nem csak a községek előjárósága és a megye közigazgatása az, amely egy ilyen megyei távbeszélő hálózat előnyeit élvezné, hanem a megye egész lakossága kivétel nélkül, mert a hálózat-hoz kapcsolható lakását mindenki a megyében, ha a legközelebb eső nyilvános állomástól saját lakásáig a távbeszélő vezetékét megépítették és a távbeszélő használatára előfizet, megjegyezvén, hogy a távbeszélő készülékeket ez esetben is az állam rendelteti be saját költségén, az előfizető csak is 30 frtot fizet hozzájárulása fejében egyszer s mindenkorra.

Modjában lesz tehát bárkinek a megyében bármely helyről kevés költséggel lakását a hálózatba bekapcsolatni, és előfizetése alapján a megye állomásával, továbbá az aradi városi hálózat bármely előfizetőjével beszélhetni, de módjában lesz az alább felsorolt csekély díjak mellett a hálózat nyilvános állomásain bárkinek bárkivel beszélhetni, bárki számára sürgönyöket feladni vagy bárkitől sürgönyöket venni még akkor is, ha nem előfizető szintén nem előfizetővel beszélni vagy sürgöny útján értekezni akar.

Az előfizetési díjak a vármegye egy

járáásának határain belül állami, törvényhatósági, városi illetve községi vagy egyházi hivatalok és jótékony czélú intézetek számára évi 15 frt, magánosok számára évi 30 frt, egyletek, társaskörök, vendéglők, kávéházak és egyéb nyilvános jellegű előfizetők számára évi 45 frt.

Ezen évi díjon felül azon esetben, ha az előfizető a járáson kívül eső állomásokkal is díjmentesen kíván beszélni kivétel nélkül minden előbb felsorolt előfizető még évi 30. frt kapcsolási díjat tartozik fizetni, ha pedig valamelyik megyei előfizető még Arad városi telefon hálózatának előfizetőivel is kíván díjmentesen beszélni az a fentebbi 30 frt évi kapcsolási díj helyett évi 42 frt kapcsolási díjat fizet. Ezen évi kapcsolási díj mellett azután az előfizető természetesen a megye bármely más előfizetőjével is díjmentesen beszélhet.

Az Arad városi hálózat előfizetői, ha a megyei hálózat bármely előfizetőjével díjmentesen kívánnak beszélni, évi 12. frt kapcsolási díjat fizetnek.

Ha egy szomszédos vármegye hasonlóan kiépített megyei hálózatát, akkor Aradmegye hálózatának előfizetői a fentebbi évi 42 frt kapcsolási díj mellett még a szomszédos megye szomszédos járáásának előfizetőivel is díjmentesen értekezhetnek.

Az előfizetési díjak és a kapcsolási díj évnegyedenként előleges részletekben azon postahivatalnál fizetendők, melyben az előfizetőnek távbeszélő vonala végződik.

Azonban a törvényhatósági távbeszélő hálózatnak a posta hivatalokban elhelyezett állomásán vagy a kereskedelmi mi-

nisterium által nyilvános állomásra felhatalmazott bármely állomáson mindenki, — a ki nem is előfizető — jogositva van 5 percig tartható beszélgetésre ugyan azon járás nyilvános állomásával 10 krajczár beszélgetési díj lefizetése mellett. Ezen díj helyett a vármegye többi járásaiban lévő állomásokkal való beszélgetésért 30 kr — az Arad városi hálózat előfizetőivel való beszélgetésért pedig ötven krajczár fizetendő.

Ugyancsak 30 kr. fizetendő a szomszédos vármegye szomszédos kerületében lévő állomással való beszélgetésért, a szomszédos vármegye egyéb állomásaira azonban szintén 50 kr. számítatik.

A hálózat előfizetője saját állomásáról is beszélhet nem előfizetőkkel, de ez esetben a fentebbi esedékes díj az ő terhére iratik és tartozása a hó végén tőle beszédetik.

Oly egyének kik nem előfizetők, beszélgetésre bármely nyilvános állomásra meghívhatók egy üzenet által, ezen üzenet kézbesítéséért azonban az üzenő 15 kr üzenési díjat fizet.

A törvényhatósági hálózat előfizetőinek jogában áll, hogy címükre érkező táviratokat azon posta hivataltól, melyben vezetőik végződnek, távbeszélőn vehessék át, és azokat a sürgönyöket, melyeket feladni kívánnak, ugyanazon távbeszélőn adhassák fel, tartoznak azonban minden ily átvett vagy feladott táviratért 5. kr. pótdíjat fizetni és pedig szintén havonkénti leszámolás mellett.

A fentebb közölt adatokból látható, hogy a megyei hálózat előfizetői jóval csekélyebb díjakat fizetnek, mint a városi hálózat előfizetői, és hogy ezen cse-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Demeterné lánya.

— Irta: Kisteleki Ede. —

(Végső.)

— S én sem nélküle! — gondolta hozzá magában Demeter Lizi.

Nem is tart már olyan sokáig. Ez az utolsó éve. Mikor az érett kalásznak neki lóditják a kaszát, mikor fűrj száll föl a zombékból, — megérkezik.

Azt a levelet, melyet az ér partján olvasott Demeter Lizi, most egy könyvbe rejti el. A könyvet pedig újra visszaállítja a szekrénybe. Ebben biztos helyen van.

Az édes anyja verseket nem olvas, s nem juthat eszébe a könyvben lapozni. Jó helyen van.

Demeterné csak a bibliát betűzi. Ebben keresi a balzsamot fájó sebeire. Mert vannak fájó sebei, Pusztul a vagyona, ő tudja csak. Nincs ember a háznál, kinek keze után gyarapodnék a valamicske. A hol pedig nem gyarapszik, ott rendesen fogyni szokott a kész. Fogytán van már mindene. A kétajtós nagy almáriumot, ha kinyitja, könybe lábad a két szeme.

— Ures, üres! Pedig mennyi drága ruha volt benne! — sohajt föl ilyenkor.

Hiteleztek neki jó darabig, mikor megszorult. Később nem volt kihez fordulnia, csak önmagához.

A mint pedig most a biblia előtt ül, s levelez abban, kimondhatatlan keserűséget érez a szíve. Lopva tekint néha leányára, azután elkapja arról hirtelen tekintetét s mecsóválja öszfürtökkel takart fejét.

Hirtelen az eszébe ötlük valami s tenyerével végig simogatja homlokát. Majd köténye egyik sarkát ujjai közé fogja s letörli onnan a verejtéket.

Odakinn pedig, hogy a zápor eláll, meghasadnak a fellegek. Kettős tarka szivárvány szegi át az ég keleti boltozatát.

Lizi az ablakhoz fut s onnan nézi azt a bájos tüneményt, mosolygó ajkakkal, gyönyörben uszó szemekkel.

— Nézd, anyám, nézd, — szólott ujjával fölmutatva.

Demeterné pedig leemeli orra hegyéről a pápaszemet, föltápáskodik a karszékéről s odatipeg az ablakhoz. Amint kitekint azon, látja, hogy a kis bodri nekifut az utcaajtónak s azt megugatja. Vagy nem is az utcaajtót ugatja a bodri, — van esze — hanem azt a belépő urat.

— Jaj leányom, Lizikém! állj félre, jönnek. Ilyen korán, ilyen hamar. Nem tehetek róla.

S Demeterné avval elvánszorgott az ablaktól s lerokadt a székre a biblia elé. A feje is lehanyatlik épen a bibliára.

Beléptek a házba, olyan vendégek, kik hivatalosan szoktak megjelenni.

Demeterné fölemeli lassan fejét a bibliáról, megigazítja a kontyát, a köténye sarkát is elereszti, lesimitja azon a ránczokat. Aztán az érkezettek elé áll s meghallgatja azokat, hogy mi szándékban vannak. Pedig anélkül is tudta, osakhogy az illendőséget követte.

... S felirták az ágyakat, meg az ágy-neműt is. A kétajtós almáriumot is. Erre a könyves-szekrényre pecsétet olvasztanak, kender zsinór két végére, hogy benne maradjon, ami benne van.

Demeter Lizi nézi, csak nézi a jelenetet s világosodik előtte az értelme. Amint a két hajdu azonban a könyvszekrényhez lépett, odarohant ő is.

Eléjük áll.

— Megálljanak! Van ebben a szekrényben egy könyv, nem sokat ér másnak, nekem kedves emlék. Ugy-e végrehajtó ur megengedi, hogy kivegyem onnan? rimánkodik Lizi.

kélyebb díjak mellett rendkívüli előnyöket biztosíthatnak maguknak. A megye lakosságára nézve tehát valódi jótéteményt képezne a távbeszélő hálózat mielőbbi kiépítése.

Erre nézve azt hiszem, mindenki egyetért velem, és a hálózat létesítését velem együtt mindenki óhajtja.

De ezen általános óhajlás teljesítése azon kérdéssel függ össze: *hogyan mennyire kerül tehát Aradmegye távbeszélő hálózatának kiépítése.*

Igyekeztem erre nézve is beszerezni a szükséges adatokat, megjegyezvén mindekelőtt azt, hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága utolsó ülésében már kimondotta, hogy Arad és Csanád megyék távbeszélő hálózatához szükséges távirda oszlopok szállítása tekintetében a megyék közönségét lehetőség szerint támogatni fogja.

A fentebb előadottakban részletezett fő és kiágazási vonalak összes hossza 800 kilométer, ha ebből levonjuk a körösmelletti, továbbá a Borossebes-Menyháza, Gurahoncz-Zimbro, Gurahoncz-Zöldes között már létező vonalak hosszát, mintegy 60 kilométert, kitesz az egész fennebb leírt megyei hálózat hossza 740 kilométert. Ezen egész vezeték, feltételezve hogy minden felsorolt községben legalább 3 előfizető fog jelentkezni — az állam építteti és rendezi be, és a megye közönsége fizet az államnak:

1. Kilométerenként 20 forint hozzájárulási költséget, összesen mintegy 14800 frt
 2. A hálózathoz szükséges oszlopokat szállítja, és pedig kilométerenként 16 darabot számítva és miután a vonal hosszából leszámítatik 120 kilométer, a hol ugyanazon oszlopon két huzal vezethető, tehát 620 kilométerhez 9920, kerek számmal 10,000 drb. oszlopot a vasuti állomásokhoz szállítva 1 frt 30 krral 13000 frt
 3. Az oszlopok a vasuti állomásokról a vonal részekre kiszállítva; 30 krral számítva darabját 3000 frt
 4. Az oszlopok felállításához szükséges napszamos munka kilométerenként 5 frt, mintegy 3000 frt
- Összesen 33800 frt

— Vedd ki leányom! melyik az? talán ez a piros táblájú?

— Az, az, igen; reszket a szó Lizi ajkán. Szemei pedig odatapadnak a végrehajtó kezére.

Ez pedig nézi a könyvet, forgatja egyik kezéből a másikba veszi. Olyan ismerősnek tetszik az előtte, mintha már látta volna valahol. S ahogy a kíváncsiság ingerli, kinyitja a piros táblás könyvet.

Lizi avval hirtelen odakap, s lángoló tekintettel kitépi kezéből a képet.

— Ez csak engem illet — sikolt a leány.

A végrehajtó kezében pedig ott maradt néhány lap a könyvből. S éppen a néhány lap között tenger zöld levél. Olvassa, betűzi, szeme alig állja könnyek nélkül. Mire végére ér, reszkető kezéből a földre hull a levél.

— Tépjétek le fiaim, szól oda a hajdúknak, tépjétek le azt a pecsétet onnan az almáriumról. Ezt a rovásos írást pedig Demeternek asszonyom, dobja lelkem a kályhába. Jelentem, hogy házadóját kifizette. Isten áldja meg asszonyom! Isten veled szép hajadon! Meg . . . megírom a Gáboromnak!

A felhők eltávoztak az égről, az alkonyodni készülő nap sugarai ott égtek az ablakon s Demeterné ablaka, de még arcza is fényben uszott.

Ha ezen összeg kiszámításánál még tekintettel kívánunk lenni azon esetleg szükséges pótlásokra, melyeket némely vidéken nagyobb számban jelentkező előfizetők zavartalan és gyors beszélgetése szempontjából még néhány közvetlen vezeték, illetve áram-kör létesítése érdekében tenni kelletnének, a milyen közvetlen vezeték szükségére igen könnyen beállhat például Arad-Pecska, Arad-Kisjenő, Arad-Világos-Pankota, Arad-Borosjenő, Arad-Radna, Arad-Borossebes között, akkor ezen összesen mintegy 200—300 kilométer hosszú vezetéknek esetleges szükségessége esetében a költségek még 5—6000 frttal szaporodhatnak úgy, hogy minden eshetőséggel számolva és a megyei hálózatot a teljes használhatóság minden kellékeivel ellátva ezen hálózat egészben véve 40,000 frt összköltséggel egész biztosan létesíthető.

Egy oly nagy kiterjedésű megyénél mint amilyen Aradmegye, hol mintegy 48 posta hivatal és 100 község vonatik be a közigazgatási hálózatba, a hol a megye lakossága közutjaira, hidjaira vasut hálózatára, árvíz védekezésére, középítkezéseire s. a. t. saját erejéből oly sok milliót tudott áldozni és befektetni: e megyénél a fent kitett 40,000 frt egy tovább már nélkülözhetetlen közigazgatási intézmény létesítésénél akadályt nem képezhet.

En abban a meggyőződésben vagyok, hogy ha csak a szükségelt kiadások felét fedezi is a megye törvényhatósága, és a másik felét az érdekelt városok és községek, melyeknek számát kerekén 100-ra tehetni, még akkor sem képez ezen teher oly összeget, mely a városok és községek lakossai részére biztosított nagy előnyökkel szemben kifogás alá eshetnének.

Szükséges, hogy Arad megye közönsége ezen életbe vágó kérdésben haladéktalanul nyilatkozzék, és első sorban jelentse be igényét a törvényhatósági közhasználatu távbeszélő hálózat létesítése iránt, mert a mozgalom e tekintetben már országszerte megindult, és a késlekedés, a kicsinyes latolgatás esetleg elreppenti a kedvező alkalmat, mely az elsőnek jelentkező 6 megye részére az állami támogatás révén kínálkozik.

BOROS BENI.

BELFÖLD.

Interpellációk.

A képviselőház szombati ülésére két interpellációt jelentettek be. Az első M e s z l é n y i Lajos az összkormányhoz: „A parlamenti helyzettárgyában.” A másodikat S i m a Ferenc képviselő a belügyminiszterhez: „Csongrád megye helyettes alispánja által Tápán elkövetett erőszakoskodások tárgyában.”

Legyen világosság!

Arad, február 9.

Arad szab. kir. város törvényhatósága jogügyi bizottságának a villamvilágítás ügyében folyó hó 8-án megkezdett tárgyalása alkalmával az elnökség részéről azon kijelentés tétetett, hogy a bizottság csakis jogi szempontból bírálhatja meg az ügyet és illetőleg a szerződési tervezet helyességét és szerkezetét.

A jogügyi bizottság a törvényhatósági bizottságnak jogtanácsosa, a törvényhatósági bizottság pedig a polgárság és illetve a nagy közönség képviselője.

Egy hivatásának kellő tudatában levő jogügyi bizottság tehát, — mint milyen Arad város jogügyi bizottsága is, — nemcsak valamely szőnyegen forgó ügy jogi formájának és

írásbeli szerkezete fordulatainak megbíráhatására van utalva, hanem joga, sőt kötelessége az ügygyel kapcsolatos mindoly általános kérdés iránt nyilatkozni, mely a közérdeket, a nagy közönség érdekeit érinti és érintheti.

Az elnökség tehát nyilvánított véleménye szerint tévesen fogja fel a szó szorosabb értelmében való jogtanácsosi hivatást és hatáskört, és összetéveszti azt azon állásponttal, melyet egy speciális ügy keresztülvitelére vállalkozó fiskális szokott a veleszemből álló féllel elfoglalni.

Ha már most részrehajlatlanul figyelembe vétetik az, hogy a szerződési tervezetből és a bizottság jelentéséből egyáltalában ki nem vehető az, hogy a célba vett villamvilágítás drágább és illetve mennyivel drágább a mostani légszeszvilágításnál, és feltéve azt, hogy a villamvilágítási árak jóval magasabbak is a légszeszvilágítási áraknál: Arad város közönsége a most tervezett szerződéssel korántsem nyitott tért a villamvilágításnak, hanem legfeljebb az aradi légszeszvilágítási részvénytársulatot biztosította 20 vagy 10 évig minden konkurrenria ellen, sőt talán több évre is, mert ha a tervezett szerződés 4 §-sa érvényben hagyatnék, akkor konkurens vállalkozó nem jelentkezhetik, minthogy ajánlatának a már concessióval bíró társulattal szemben, — mely különben is a légszeszvilágítás szabadalmát kezében tartja, érvényt nem szerkezhet.

Ily körülmények között a jogügyi bizottság tehát hatáskörének túllépése nélkül bátran megtehette volna következő előterjesztését:

„A kiküldve volt bizottságnak a tanáchoz intézett jelentésében hangsúlyozva van, hogy az aradi légszeszvilágítási részvénytársulatot városunk polgársága saját erejéből teremtetten és hogy ennek egyik legnagyobb részvényese maga a város közönsége.

A légszeszvilágítási részvénytársaság nyereségre alakult társaság, melynek részvényei — hallomás szerint — nagy mennyiségben egyeseknél van koncentrálnva, és ha igaz is, hogy magának a város közönségének van nagyobb mennyiségű részvénye, ez korántsem lehet indító ok arra, hogy akkor, midőn tulajdonképpen a fogyasztó nagy közönség érdekeiről és terheiről van szó, a nyilvános pályázat és így a konkurrenzia kizárásával és ennek meg sem kísérlésével adassék kizárólagos jogosultság a villamvilágításra — akár közvetlenül, akár közvetve — oly társulatnak, melynek az ez idő szerint domináló légszeszvilágításra már van concessiója és mely a mindég nagyobb és nagyobb tért hódító és a haladás e korszakában elérendő újabb és újabb vívmányok mellett időről-időre olcsóbbá váló villamvilágításnak a fogyasztásra utalt nagy közönség előnyére szolgáló konkurrenzia elől úgy akar kitérni, hogy Arad város közönségének világítással való ellátása jogosultságát egy kézbe, vagyis saját kezébe összpontosítsa.

A magán fogyasztók részéről sokszor lehet panaszt hallani, hogy más városokhoz képest a magán fogyasztásnak szolgáltatott légszesz ára igen magas, és így, de még akkor is, ha ezen felajdulás talán nem volna teljesen jogosult, a törvényhatósági bizottságnak, — hamár a villamvilágításnak városunkban tért akar engedni, — nem szabad azon kísérlet elől kitérni, hogy a világítás dolgában konkurrenzia legyen és így a magánfogyasztásra utalt üzletek és felek terhein könnyíttessék, mert elvégre is a törvényhatósági bizottság a nagy közönség érdekeit tartja szem előtt és mitsem törődik valamely részvénytársulat részvényei jövedelmezőségének és magánérdekeinek biztosításával.

A légszuszítási részvénytársaság törekvéseinek jogosultságát eltagadni nem lehet és saját szempontjánál és érdekénél fogva azok teljesen indokoltak, ám de az sem vonható kétségbe, hogy az illető részvénytársulatnál és különösen a társulat nagyrésztvényeseinek érdeke a világítás használatára utalt magán fogyasztók érdekeivel némileg ellentétesek és így, de még akkor is, ha az ellentét csak látszólagos volna, a törvényhatósági bizottság erkölcsi kötelessége a fogyasztásra utalt nagy közönséggel szemben a villamvilágításra nézve — a vállalkozás feltételeinek kedvezőbb irányu és a város közönségére nézve előnyösebb módosítása mellett — a nyilvános pályázat eszközése.

Ezen eljárás eredményében úgy a törvényhatóságra, valamint a közönségre csakis megnyugtató lehet és az ez időszert pályázaton kívül vállalkozni akaró részvénytársaságok érdekeit sem sértheti jogok lévén a pályázatnál tetszésük szerint résztvenni.

— 6.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, február 9.

Kezdete d. e. 11 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Beni, Schober Ernő, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Tisza Lajos, Lukács, Szilágyi, Bethlen András gróf és Josipovich.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A napirend előtt felszólalt

Ugron Gábor: A hírlapokból arról értesült, hogy az elnök a polgári házasságra vonatkozó jelentést, miután az már beterjesztett a háznak, ismét kiadta Teleszky előadónak s ez a jelentésen változtatott. Kéri az elnököt nyilatkozatra.

Elnök kijelenti, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően kiadta a jelentést Teleszkynek, de csak azért, hogy a szakaszokra való hivatkozást revidiálja s hogy a sajtó alá kerülő jelentés kinyomatása hibátlanul essék meg. Visszaélés nem történt. (Helyeslés jobb felől.)

Ugron Gábor ezt az eljárást vastag szabálytalanságnak mondja. Ha egyszer a jelentés a ház előtt van, ahhoz többé senki másnak köze nincs, annál kevésbé, mert az ülés szak véget ért és többé sem bizottság, sem előadó nem volt, tehát a jelentés privát embernek adatott ki. Indítványt nem tesz, de reméli, hogy az elnök jövőre hasonló szabálytalanságot nem enged megtörténni. (Helyeslés bal felől.)

Szilágyi Dezső: Ugron beszédéből azt gondolhatná akárki, hogy isten tudja mitéle változtatások történtek a jelentésben. Nem történt semmi egyéb, minthogy az előadó a bizottság megbízásából egy és más hivatkozást akként igazított ki, amint azt a bizottság megállapította. Arról szó sincs, hogy a jelentésen változás esett volna. Ezáltal is csak az történt, ami történt máskor és amit máskor soha sem kifogásoltak. (Helyeslés jobb felől.)

Polónyi Géza a hírlapi közlések óta komoly aggodalmakat táplál a jelentéssel szemben és bár egyelőre elhiszi, hogy itt nem történt nagyobb változtatás, de majd revidiálni fogja és akkor bővebben nyilatkozik. Mindamellett megjegyzi, hogy az elnöknek ezáltal tanusított eljárását nem tarthatja helyesnek. (Helyeslés bal felől.)

Szilágyi Dezső ismételtelen kijelenti, hogy az ellenzéki felszólalások ok nélkül tulozzák a dolgot. Az történt ugyanis, ami történt ezideig állandóan. (Helyeslés jobb felől.)

Elnök abban a meggyőződésben van, hogy itt szabálytalanság nem volt s ő az eddigi gyakorlatához megfelelően járt el. (Helyeslés jobb felől.)

Következett a napirend és pedig két al-elnök, nyolcz jegyző és a háznagy megválasztása. A szavazást megejtették.

Elnök az eredményt a következőkben hirdeti ki: az alelnökökre beadott 361 szavazat, melyből Andrassy Tivadar grófra 213, Perczel Dezsőre 214, Thaly Kálmánra 133 és Gullner Gyulára 133 szavazat esett. Eszerint megválasztattak Andrassy Tivadar gróf és Perczel Dezső. (Zajos helyeslés jobb felől.)

Jegyzőkre szintén 381 szavazat adott be. Megválasztották jegyzőkké Eszterházy Kálmán gr. 332, Josipovich Géza 332, Perczel Béni 331, Papp Elek 330, Molnár Antal 313, Schöber Ernő 271, Bartók Lajos 244 és Hock János 234 szavazattal. Ragályi Lajos is kapott 54 szavazatot.

Háznagygyá 353 szavazattal 326 szavazattal Csávossy Béla választott meg. (Zajos éljenzés jobb felől.)

A választás eredményét közlik a királlyal és a főrendiházzal.

Öt perc szünet volt, mely után megejtették az osztályok kisorsolását.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 770.0 milliméter, délután 2 órakor 767.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 0.5, délután 2 órakor C° + 10.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradváros villamvilágítása.

— A jogügyi bizottság ülése. —

Arad, február 9.

A jogügyi bizottság tegnapi ülésén mondhatni teljesen befejezte működését. Ma már csak a még meg nem szövegezett szakaszok felett határoznak.

Kétségtelen dolog, hogy a szerződés-tervezettel oly munkát végezett úgy a szakértői, valamint a jogügyi bizottság, mely mintául szolgálhat a többi városoknak.

A mai ülésről részletes tudósításunk ez:

*

A tegnapi ülésen Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt jelen voltak:

Parez István tanácsos, Reicher Károly, Vizer Péter, Perger János, Virágh Lajos, Péterffy Antal, Rozenberg Miksa dr. és Weidenfeld István dr. a vállalat jogi képviselője.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után tárgyalás alá vették a szerződés-tervezet folytatolagos pontjait, kezdve a 12 szakasznál.

Változás a lényegesebben nem módosított szakaszoknál csak annyiban történt, hogy a bizottság a „társulat“ szó helyett „társulatok“ szót, s többes számot alkalmazott.

A 12—21 szakaszokat változatlanul fogadták el.

A 21. szakasz második bekezdésében a szó helyett „ásatások“, „földmunkák és ásatások“ tételbe. A 22—28 szakaszokat változatlanul fogadták el, míg a 28-ik szakasz ama részében, mely a leszámolást tárgyalja, lényeges és fontos beszurást eszközöltek.

Eszerint a fogyasztás nagyságának megfelelő árleengedések minden év végével az egész évre, a z o n b a n a f e l e k k i v á n s á g á h o z k é p e s t f é l é v e n k é n t i s visszahatólag számítandók, a fogyasztók javára.

A 29—34 szakaszokat változatlanul fogadták el.

Teljesen törölték a 34. szakasz utolsó mondatát, mely a színházi világításra vonatkozik.

E helyett a szakasz elején alkalmaztak egy beszurást. Ennek értelmében a társulatok a meghatározott árból a színház részére ép-ugy tartoznak 5 százalékos leengedni, valamint a város közönsége terhére a saját költségén bármely épületben eszközölt világítás árából.

A 35—43 szakaszokat változatlanul fogadták el.

A 44-ik szakasznál a telekkönyvi bejegyzés kérdése vitát provokált.

Sem Péterffy Antal, sem pedig Rozenberg Miksa dr. nem tartják azt megengedhetőnek.

Parcz István a pesti szerződés hasonló passzusára hivatkozva, azt hiszi, hogy a szerződés csorbát ezáltal nem szenved, s Arad Budapest után, hol szintén vannak jogászok,

bátran mehet. Később a felhozott érvek alapján beismerte a szakasz helytelenségét, melynek végleges szövegezését a bizottság mai ülésére halasztotta el.

A 45—58 szakaszokat kevés módosítással fogadták el. A 48. pont tárgyalásánál a megváltásra vonatkozólag Rozenberg Miksa dr. észrevételt tett.

Nem érti, miért kell a városnak, ha a villamvilágítási berendezést tíz éven belül akarja megváltani, a becslési áron felül 40 százalékos fizetni a társulatoknak.

Weidenfeld István dr. a társulatok jogi képviselője ezt azzal magyarázta meg, hogy a vállalat az első években veszteséggel dolgozik, s ha a jövődöbeli haszon fejtében átengedi a berendezést, azért kárpótlásra tarthat igényt.

Rozenberg Miksa dr. a „becslési ár“ helyett a „beszerzési ár“ 40 százalékos többletével akarná a villamvilágítási berendezéseket tíz éven belül megváltatni.

Salacz Gyula ezt elfogadni helytelennek, sőt károsnak tartja a városra nézve, mert a berendezési cikkek idők multával kopnak, s így a becslési ár mindenesetre kisebb lesz, mint a beszerzési ár.

Az 59. szakasznál, mely az első világítási hálózat terveinek bemutatását teszi kötelezővé a társulatokra Péterffy Antal és Weidenfeld István dr. hozzászólása után kimondták, hogy az első világítási hálózatnak ki kell terjednie, a Szabadság-tér, Andrassy-tér, Fő-utra is, egészen a pályaházig.

A 60—63. szakaszokat elfogadták, míg a 64-et véglegesen törölték, mivel a szerződő társulatok egyetemleges kötelezettségben vannak. A 65. szakaszt azzal töltötték meg, hogy a vállalatnak részvénytársaságra való átruházása csak a város közönségének beleegyezésével történhet. A 66—77 szakaszokat változatlanul fogadták el.

A 78. szakasz csekély módosítással ment keresztül. A 79—84 szakaszok változtatást nem szenvedtek.

Ezután tárgyalás alá vette a jogügyi bizottság a villamos áram szolgáltatására vonatkozó szabályzatot.

A 8. szakaszt változatlanul fogadták csak a villamos áram kiszolgáltatásának megtagadása alól vették ki a színházat.

A bizottság ma délután öt órakor folytatja ülését.

A fertály.

— Apró történet a szezonból. —

Házigazdára és bérlőre egyáltalán legkellemetlenebb hónap a február. Ekkor mondják ugyanis fel az esztendő lakásokat s keresnek új fészket a régivel békétlen lakók. Van is most hajszal lakások után. A felmondás és új fészkek keresésén kívül aztán egyéb kellemetlenségek is történnek ilyenkor, mint az az alábbi esetből kitűnik.

X. ur egyike a legkedvesebb fiatal férjeknek. Hogyne, mikor alig pár hónapja kötötte be a fejét egy szintén kedves, fiatal leánykának. Azóta valóságos bolondja a menyecskének s kedvéért a világon mindenre kész. Most is azzal lepte meg, hogy februáron felmondta eddigi csinos lakását s egy szebbet, kényelmesebbet nézett ki nagy utánjárással a liget közelében. Ki azonban még nem vette; előbb azt akarta, hogy az asszonyka is nézze meg a leendő új fészket.

Délben összeakadt egyik barátjával, Y. urral. Kölcsonösen diskuralásba elegendnek a felmondásról, új lakásról. Y. ur is épp ebben utazik.

— Vegye ki az én lakásomat — mondja X. ur nagy jóakarattal és előzékenységgel.

— Költözik?

— Igen, fel is mondtam már. Jobb, kényelmesebb és olcsóbb lakást szemeltem ki magamnak. Délután, hivatal után odamegyek és kiveszem. Mondhatom, pompás lakás...

— Merre fekszik?

— A fő ut végén, abban a nagy kétemeletes házban, földszinten...

— Es a jelenlegi lakása?

— Itt mindjárt. Legyen szerencsém.

Elmentek együtt X. urhoz. Y. összenézte a szobákat, konyhát, megdicsérte a szép új festést, az aranyvilágos bordó-falakot, az apró verandácskát, s megivott egy pohár konyakot. Akkor újságot csak a menyecske, hogy járt már itt két urasszony és kivették a lakást.

— Hála istennek, — mondja rá a fiatal fér — legalább nem fog szidni a háziasszony, hogi

üresen marad utánam a kvártély. Sajnálom, barátom . . .

Y. ur nagy töprengve távozott.

*

X. ur szokatlanul korán otthagyta délután a hivatalát. Az asszonyka már várt rá. Kocsiba ültek s szép, édes terveket szöve kihajtottak a leendő új fészekhez.

— Szép, édes szép lakás, — mondja lelkesülten a menyecske.

X. ur szintén lelkesül s minden szó nélkül a tárczájába nyúl, hogy a házigazdának foglalót adjon.

— Sajnálom, nem fogadhatom el — szabódik a nagy ház ura.

— Miért?

— Azért, kérem, mert éppen egy fél órával ezelőtt már — kivették ezt a lakást.

— Lehetetlen! És kicsoda?

— Hogy ki? Hogy is hívják csak? Itt a névjegye. Tessék! . . .

X. ur dühösen veszi át s olvassa le róla — Y. ur nevét.

Denique, lakás nélkül maradt. Magyarán: két szék közt a pad alá esett.

Morál: Ha megtetszik egy lakás és ki akarod venni, alkudjál meg, adj rá rögtön foglalót s csak aztán mutasd meg az asszonynak, hamár éppen akarod.

Az egyházipolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező több táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggelel órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vivott.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklél s ország-szerzte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 10. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül. — Hosszabb ideig állandó.

A Kölcsey-Egyesület titkári jelentése

— 1893. évi működéséről. —

Tekintetes Közgyűlés!

Ötödik ciklusunk első évét is szerencsésen bevégeztük. Ha nem is mutathat fel évi működésünk anyagi szempontból fényes sikert, mindazonáltal az elmúlt egyesületi év is erősebb nyomokat hagyott maga után. Miként az előző évben, úgy az elmúlt évben is mindent megtettünk a hazafias érzelmek táplálására és fenntartására, ugyannyira, hogy tekintetben nyugodtan nézünk a tekintetes Közgyűlés bíráló szavazata elé. Hogy azonban a tisztelt Közgyűlés a választmány működését kellőleg méltányolhassa, a következőkben lesz szerencsém egyleti működéseinket bemutatni.

I. Egyesületi működéseink a hazafias kultúra terén.

1. Felolvasások és ünnepek. Felolvasásaink három estéből álló ciklusát 1893. december 9-én, 15. és 22-én tartottuk meg. — Fölolvasóink és közreműködő művészeink és műkedvelőink oly szeretetreméltó szíveséggel és nagy elégedettsé-

get okozó fáradtsággal léptek föl, hogy az idejű fölolvások első sorozata mindenképpen a legsikerültebbek közé tartozik. Ezer hála és köszönet a szíves közreműködőknek, kiknek becses neveit megemlékezés okáért a következőkben mutatjuk be illetőleg örökítjük meg: dr. Leitner Ernőné, Vass Ida, Bajzaff János, Csák Cirkjék, dr. Cserép József, dr. Reiner Dániel, Syrinek Béla, Scherhag Ernő, Széhy Akos és Zimmer János. A fölolvásokat dr. Sallai Béla elnöke alatt Buja Sándor és Fényes Dezső választmányi tagok rendezték.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Február 10. Szombat. Róm. kath. naptár: Skolaszt. — Protestáns naptár: Skolaszt. — Görög-keleti naptár (január 29.): Ignác. — A nap két 6 óra 58 perczkor, — nyugszik 5 órakor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (szinnázépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díj: 100.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigári iskola, földszint.

Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)

Február 11. Kárpitosok bálja (Iparosház.)

Február 11. A tornaegylet közgyűlése.

Február 11. Az aradi dalegyesület évi közgyűlése a városház földszinti kistermében.

Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Február 17. Az aradi kereskedelmi testület bálja.

Február 18. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

— A hivatalos lapból. A király érkeserüi, ippí, rogozi és bélmezei Fráter Jenő kassai 5. honvéd huszár eszredbeli főhadnagynak, a cs. és k. kamarási méltóságot, legkegyelmesebben adományozta.

— Koronázási ajándék az aradi honvédeknek. A t. z. Péter, Arad város volt polgármesterének kezdeményezésére Aradváros közgyűlése 1867-dik évben koronázási ajándék gyűjtésére hívta fel a város közönségét. — Az adakozásokból 7913 forint 53 krnyi letét kezeltek Aradváros pénztárában, amelyet az 1848-iki honvédek s azok özvegyeinek és árváinak segélyezésére akartak fordítani. Minthogy a honvédekről időközben maga az ország gondoskodott, azon eszmerült fel, hogy az összeg az aradi honvédegyülethez tartozó honvédek segélyezésére fordítottassék. A hováfordítás irányának megváltoztatása csakis az adakozók beleegyezésével lehetséges, miért is őket endródi Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester értekezletre hívta össze. Az értekezlet ma délután 4 órakor lesz a városház emeleti kistermében s hisszük, hogy az adományozók egyhangulag elfogadják az indítványt és a letétet a mi szegény öreg honvédeinknek készséggel adják oda.

— A városi tisztviselők fizetése. Aradváros törvényhatósága fő és kis tisztviselőinek fizetésemelése tárgyában hozott közgyűlési határozatot a város a napokban terjesztette fel jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. Mint halljuk, a határozat jóváhagyásának elintézését már a legközelebbi napokra várják.

— A honvéd laktanya tervei. Mai ülésén fogja előzetes tárgyalás alá venni a tanács a honvéd huszár-laktanya terveit, melyek az épületek kibővítését célozzák. Ezek szerint építeni fognak egy új istállót hatvan ló számára, egy kaszárnyát, melyben örszobák, beteg osztály, stb. lesznek, azonkívül egy-egy istálló a gyanus és beteg lovak számára. Ha a tanács után a közgyűlés is hozzájárul a tervekhez, az építkezéseket már a tavasszal megkezdik.

— Nyugalomba vonuló táblai elnök. Séllye Sándor, a szegedi kir. tábla elnöke, mint lapunknak sürgönyzik, díszes állásáról leköszönt s beadta nyugdíjazás iránti kérelmét.

— Korai tavasz. Megenyhült a lég, habár a fák rügytelen ágai, s a nyaraló gólyamadarak merev tartózkodása még nem mutatják, hogy közel a tavasz. Pedig úgy van, habár

kissé korán. A lant-pengető muzsa-csemetéknek volna már miről zengeni, s mert hallgatnak, ez vagy annak köszönhető: hogy még nem mernek belevágni a rügyekbe, napsugár avagy himes pillangóba, (minden pillangó himes a versekben!) vagy hogy már nagyon unalmasnak találják a tavaszt, melyet el nem ismert fűzfapoetáink, Arany, Petőfi, Tompa stb. már megénekelték. Akármint legyen is a dolog, egy bizonyos, hogy a tavasz lehet már megéreztek a vándormadarak, mert a tegnapi incselkedő napsugarában hápogva vonultak el Arad felett. Költöztek hazafelé. Csak aztán meg ne csalja őket a „csalárd napsugár” és „síró patak”!

— Az első predikáció. A nagybójtai első magyar predikáció tegnap délután volt a minoriták templomában. Három órakor Feix Benedek segédlelkész kivette a szentséget s litániát mondott, mely után Csák Cirkjék magyar hitszónok tartott szentbeszédet. Az első bójtai predikáció tárgya a keresztre feszített Jézus megváltási tényének méltatása volt. A templom zsufolásig megtelt hívőkkel.

— A tauczi választás. A Tauczon megejtett megyei törvényhatósági bizottsági tagválasztás ellen több tauczi lakos felebb ezést adott be, melyben a választás megsemmisítését kéri. A felebbezés elbírálása tárgyában Aradmegye igazoló választmánya ma délután 4 órakor Nacstnébel Ödön elnöke alatt Baross Ferenc dr. megyei első aljegyző hivatalos helyiségében ülést tart.

— Haldokló törvényszéki elnök. Mint részvétellel értesülünk Novák Kamill a gyulai kir. törvényszék elnöke, kinevezett kuriai bíró, súlyos betegségben szenved s ez utóbbi időben annyira rosszul van, hogy az orvosok már lemondtak minden reményről életben maradásához.

— Revizió. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár makói fiókjánál február 6-án tartották meg az évi közgyűlést megelőző szokásos revíziót. Az anyaintézet képviselői Várhelyi Béla és Weidenfeld Lajos igazgatók, valamint Szathmáry és Szentpétery felügyelők a pénztárat kezelést kifogástalannak találták.

— A nemzetiségi kongresszus. Az oláh nemzeti párt vád alá helyezett végrehajtó bizottsága, élén Ratiu dr. elnökkel Kolozsvárt Coroiannu ügyvéd házában ülést tartott, melyen huszan vettek részt. Az értekezleten kiosztották a szerepeket a Memorandum végtárgyalására, s egyuttal fölvetették azt a kérdést, hogy részt vegyen-e a román-ság azon a nemzetiségi kongresszuson, melynek tervét itt-ott a tulzók táborából pengették. Az értekezlet azt a határozatot mondta ki, hogy a nemzeti párt nem fog résztvenni a kongresszuson.

— A vasuti kezelés. Vas Gusztáv, az ACSEV. felügyelője, a napokban Makóra érkezett, hogy ott az állomási hivatalban a szokásos vizsgálatot megejtse. A felügyelőt a vizsgálat megejtése teljes mértékben kielégítette.

— Elvesztett érdemrend. Különös tartalmu tárczát deponáltak tegnap Nyáry Béla alkapitánynál. Tele van külföldi ezüstpénzekkel, melyekhez szerényen simul egy igen értékes érdemrend. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti elvesztett tárgyait az alkapitányi hivatalban. A tegnapi nap délutánja folyamán már jelentkezett két „tulajdonos”, akikről azonban kiderült, hogy — talmik.

— Agyonlőtték a csendőrök. A fibisi határban Milos Vasziliev rovott előleltű embert tegnapelőtt agyonlőtték a csendőrök. Milos Vasziliev 8 év előtt azzal volt vádolva, hogy Jesezszy Ignác fibisi községi jegyzőt az országuton orozva lelőtte. A bűnvizsgálat akkor mintegy két évig tartott és Milost bizonyítékok hiányá-

ban felmentették. Milos holttestét tegnap boncolták fel.

— **Kedves vendég.** Koncsek Jakab új-szent-annai lakos látogatóba ment Világosra Popa Józsefhez, ahol annyira szívesen látták, hogy elvitte magával Popa 12 forintos forgópisztolyát emlékül. A kedves vendéget feljelentették a járásbírósnak.

— **Polgári házasság.** Érdekes történetkének volt színhelye a napokban Magyar Pécska községébe. Öreg, töpörödött anyóka állított a bíró elé.

— Egy kis fölvilágosításért jöttem én, engedelmet instállok! — kezdé beszédét.

— Mi felől? — kérdé a bíró.

— Hát a polgári házasság felől.

— Mit akar a polgári házassággal?

— Hát csak miután azt hallottam, hogy ha a polgári házasság bejön, a ki akar elválhat az urától; — azt szeretném tudni, hogy bejött-e már, mert én is ott akarnám hagyni az enyémet.

— S miért akarja ott hagyni? — kérdé a bíró.

— Csak azért, — folytatá az anyóka szemlélve — hogy ehhez az emberhez csak úgy erőltettek, mert a szomszédunk Marczijával szerettük egymást, s miután ő özvegy, én sem akarnám tovább viselni ezt a keresztet.

A bíró jóízűt mosolygott az anyóka valómásán s biztatá, hogy viseje még egy kicsit a keresztjét, mert még nem jött be a polgári házasság!

— **Pályázatok.** Nagybecskereken törvényszéki jegyzői állásra, 2 hét alatt. — Zselán járásbíróági aljegyzői állásra, 2 hét alatt. Tamason járásbíróági végrehajtói állásra, 2 hét alatt. — Pécsent törvényszéki aljegyzői állásra, 2 hét alatt.

GYASZROVAT.

† **Eliás Ábrahám** elhunytáról vettük őszinte részvételt az alábbi gyászjelentést: Alólírottak úgy a maguk, mint számos rokonaik nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett férje, édes atyjok, apóruk, nagyatyjuk, testvére és rokonuk **Eliás Ábrahám**, kereskedőnek, folyó évi február hó 8-án, életének 78-ik s boldog házasságuk 56. évében történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült tetemei február 9-én, d. u. 3 óra-
kor fognak a szemlaki izr. sírkertben örök nyugalomra tételni. Béke poraira! Szemlak, 1894. február 8. **Eliás Ábrahámné**, szül. **Steiner Josefne** neje, **Eliás Sámuel**, **Eliás Lipót**, **Böhm Nanette**, **Reiner Bózia**, **Eliás Katalin**, gyermekei. **Böhm Jakab**, **Reiner Jakab**, vejei. **Eliás Simon**, testvére. **Eliás szül. Lichtenstein Johanna**, **Eliás szül. Blau Katalin**, menyei. **Eliás Katalin**, **Eliás Róza**, **Eliás Jakab**, **Eliás Malvin**, **Eliás Berta**, **Eliás Giza**, **Eliás Armin**, **Eliás Simon**, **Eliás Emil**, **Eliás Gizella**, **Eliás Aranka**, **Böhm Malvin**, **Böhm Hermin**, **Böhm Adél**, **Böhm Béla**, unokái.

† **Major Pál** sajtényi gör. kath. plebános, mint részvételt értesülünk élte 54. áldozarsága és boldog házasságának 80-ik évében hosszas és kínos szenvedés után elhunyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **A „Kölcsey Egyesület“** XIV-ik közgyűlését, vasárnap, február hó 18-án tartja a városháza kistermében délelőtt 10 órakor, mely közgyűlésre az egyesület valamennyi t. tagját tisztelettel hívja meg Aradon, 1894. febr. 10-én. Az elnökség.

A XIV-ik közgyűlés tárgysorozata. 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Évi zárószámadás és a fölmentés megadása. 4. Az egyesületi új szabályok bemutatása. 5. Trefort-alapítvány kezelésbe vétele. 6. Muzeyumi adakozások tárgyában teendő indítvány. 7. Két központi, két vidéki választmányi, egy számvizsgáló bizottsági és több tiszteletbeli tagnak választása. 8. Indítványok. A t. cz. tagokat tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a választmány megállapodása szerint csak azok az indítványok lesznek letárgyalhatók, melyek három nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez lesznek betérjesztve. Szöllősy Károly, titkár.

(*) **Az aradi ipartestület** előjárósága hétfőn f. hó 12-én délután 5 órakor rendes havi ülését tartja, melyre az érdekeltek ez uton is tisztelettel meghívotnak. Ez alkalommal szabadtársaságok is lesznek.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Február 10. (Szombat) **A Fourchambault család**, színmű.
Február 11. (Vasárnap) Délután: **Kornevillei harangok**, operette; este: **Vörössapka**, népszínmű.

* **A könyvtárnok**, Moser kitünő vigjátéka, állandó kaczagásban tartotta tegnap a színházat, mely csaknem egészen megtelt erre a jóízű, tréfás fordulatokban gazdag bolondságra. A jó vigjátékhoz, kivált a két utolsó felvonásban, jó előadás is járult, egyáltalán igen kellemesen mulatott a közönség s kaczagott egész hétre való. A szereplők közül első sorban **Fenyvesit** (Lothair) és **Rónaszékyt** (Róbert) kell kiemelnünk, de velök egyformán megérdemlik a dicséretet **Szendrei** (Gibson szabó), **Bács** (Macdonald), **Balassa** (Marsland), **Tompa** (Harry), **Kendy Boriska** (Edith), **Károlyi Böske** (Éva), **Szebenyi** (Leon) és **Szakácsné** (Sarah).

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tulságos gondosság.** Lázon **Trinka** Nikolae erőszakkal lopott el **Dancs Jánostól** 15 frtot. Rablással vádolva tegnap került az aradi törvényszék elé. Az esetet ugy adta elő, hogy a karos részeg volt s nehogy a pénzét ellopják tőle, ő vette magához s rejtette el gondosan az istálló gerendái alá. A törvényszék nem hitte el a mesét, hanem elítélte a gondos embert lopás vétségéért 4 hónapifogsággal, amelyből 3 hónapot vizsgálati fogsággal ki is töltött. Az ügyész a minősítés ellen apellált.

§ **Jól kezd.** **Borosjenőn Bitang Tódor** 16 éves suhancz bitang módon viselkedik. Két év óta számtalan kisebb lopást követett el, mely vétségéért az aradi törvényszék serdületlen korára való tekintettel egy havi fogságra ítélte.

§ **Pop C. István**, a nemzetiségi pereköül ismert aradi ügyvéd sajtóperét, melyet ellene **Pop János** szebeni ügyvéd indított, a kolozsvári sajtóbírósa e hó 20-án fogja tárgyalni.

§ **Aradi ügyek a kir. táblán.** A nagyváradi kir. tábla a napokban a következő aradi és aradmegyei ügyeket intézte el:

Groza Juon és neje, lopás; — részben megváltoztatva.

Derestye Gy. — **Weisz H.** — megváltoztatva.

Ring B. dr. — **Bendor A.** és t., — feloldva.

Gömöri Lajos — **Szelezky J.** és t., — helybenhagyva.

Steiner Jakab — **Kövér Lajos**, — helybenhagyva.

Holczér Mihály utóda czég ügye, — feloldva.

Reich B. Károly — **Sándor Jakab**, — rendelet.

TÁVIRATOK.

Kitüntetés.

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. távirata.) A király **Vajda Ödön** zirczi apátnak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

A polgári házasság mellett.

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. távirata.) Az ozorai kerületben **Perlasz** község választói egyhangulag felszólították képviselőjüket: **Jovanovits Istvánt**, hogy tolmácsolja feltétlen bizalmukat a kormány iránt és érvényesítse szavazatát az egyházpolitika mellett.

A nagyigmándi legelőkelőbb térfiak a választókat február 12-re értekezletre hívták tüntetni a liberális egyházpolitika mellett. A kerület képviselője **Kun Miklós**, függetlenségi, tudvalevőleg a klerikálisok szekerét tolja.

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. távirata.) Az **antalfalvi** választókerület nagygyűlése egyhangulag helyesli az egyházpolitikai reformokat, s **Dániel Ernő** és **Ivanovits István** képviselőknek szabadelvű maguktartásáért bizalmat szavaztak.

Meddő öröklődés.

Budapest, február 9. (Saj. tud. táv.) Az ellenzéki mai képviselőházi választások alkalmából vállvetve és egyesült erővel dolgozott a kormány ellen. Segítségére sietett az ellenzéknek a puroszt gárda is. Daczára azonban ennek a módfeletti megérőltetésnek, nem tudtak több voksot összehozni közös elnökjelöltjeikre, mint 133 szavazatot. Így is a ház nem kevesebb, mint 81, illetőleg 80 többséggel választotta meg alelnökké a szabadelvűpárt jelöltjeit: **Perczel Dezsőt** és **Andrássy Ti-vadar** grótot.

Az ellenzéknek így még csak az az elégtétele sincs meg, hogy a kormány győzelmét a horvátoknak tulajdonítsa. Mert a horvátok alig voltak jelen harmincz és egynehányan, holott a szabadelvűpárt mai többsége 80-nál több volt.

Ugy látszik tehát, hogy az ellenzéknek olyan nagy garral hirdetett többsége még sem indul olyan rengeteg rózsásan, mint remélték.

Szabadon bocsátott sikkasztó.

Budapest, február 9. (Saj. tud. táv.) **Kókánt**, a 42 ezer frtot elsikkasztó államhivatalnokot kegyelemből szabadon bocsátották.

Felmentett újságíró.

Győr, február 9. (Saj. tud. távirata.) **Kaply Boldizsár** újságíró kiírta, hogy **Reisach** Mária grófnő, első házasságából született gyermekeit falusi dajkáik által elpusztíttatni akarta. A grófnő **Kaply** ellen sajtópört indított, melynek során bebizonyult, hogy a grófnő ellen volt vizsgálat ez ügyben, de felmentették. Erre az esküdtek **Kaply Boldizsárt** egyhangulag felmentették.

A polgári házasság és a főrendek.

Turin, február 9. (Saj. tud. távirata.) Állítólag egy olasz újságíró előtt **Wekerle** elmondta, hogy az egyház pozícióját maguk a papok gyengítették meg. Az egyházpolitikai javaslatok okvetlenül keresztül mennek a főrendiházban a közvélemény erős nyomása alatt. A főrendiház szükséges reformja nyugodtabb időkre marad.

Lemészárolt tisztok.

Páris, február 9. (Saj. tud. távirata.) A francia csapatokat **Timhekta** mellett törbe csalták, s több tisztet, állítólag köztük **Bonnier** ezredest lemészárolták.

A kolera.

Varsó, február 9. (Saj. tud. táv.) Lengyelországban több koleraeset merült fel, melyek közül néhány halálos volt.

Halálra ítélt ezredes.

Varsó, febr. 9. (Saj. tud. táv.) **Kisseneo** Grigorieff orosz ezredest, állítólag Ausztriának tett kémkedésért halálra ítélték.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamarából.

— Teljes ülés február 9-én. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután 5 órakor tartotta idei első teljes ülését **Grünvald Ferenc** elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: **Nikolits Péter** alelnök, **Bing Vilmos**, **Blau Bernát**, **Dobiáschi József**, **Heinrich Sándor**, **Magyari Ferencz**, **Wallfisch Armin**, **Bauer Gyula**, **Barth Lajos**, **Csothy Nándor**, **Gyulai István**, **Kotsis Lajos**, **Mihálik József**, **Müller József**, **Millig Mátyás**, **Reinhart**

Legjobb minőségű ölfák

↳ Leszállított árak mellett. ↳

I. minőségű cserfa	4 köbméterenként frt 13.—
I. minőségű bükkfa	4 köbméterenként frt 12.—
I. minőségű dorongfa	4 köbméterenként frt 11.—

gyújtóforgács ingyen hozzáadásával

házhoz szállítva 4 köbméterenként 80 kr.

WALDER S. és FIA

és első szászrégeni tutajkereskedő társulat Aradon.

113 1—3

Jegyzői írások kerestetik.

Egy a jegyzői teendőkben, de különösen az adóügyekben teljesen jártas fiatal ember a főnlaki jegyzőségénél azonnal alkalmazást nyer.

Közelebbi felvilágosítást ad

Altmann Lajos,

jegyző.

110 2—2

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

267 | 894.

106 1—*

Hirdetmény.

Azok, a kik az 1894. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, felhívjuk, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek, kevesebb petét tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termelt gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltóintézetbe, mely a petekiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubók-e, különként 1 frtjával váltatnak be, csak a külsőleg is fekete gubók, mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 kr-ával beváltatni.

3. Azok akik a termelt gubókat bárki másnak eladnak, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1894. február 1.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvár.
121/94. I/c. szám. 74. 1—x

Pályázati hirdetmény.

Sósav, horganyhulladék és talpfajelő szegkek szállítására.

A nagyváradi talpfa telítő telep részére 1894. évi március hó 20-tól 1894. évi szeptember hó végéig 1730 q. (100 kgr.) sósavra, 284 ezer drb horganyzott talpfajelő szegre, és 346 q. (100 kgr.) horganyhulladékra lévén szükség, ezen mennyiségek szállításának biztosítása czéljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Szállító köteles, ha kívánatik, — a neki átengedett mennyiség 25%-ával többet is az ajánlati egységárral szállítani, mely kívánalomról azonban szállító az üzletvezetőség által, még június hó vége előtt fog értesítettetni.

A szállítás a m. kir. államvasutak részére érvényben levő 129,381/91. szám alatt kiadott általános anyagszállítási feltételek és a jelen

kiírás alkalmával 121/94. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközözendő.

A fentemlített szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinthetők, vagy posta útján a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáráról 25 kr vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati munkát és a 121/94. számú pályázati feltételek a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kaphatók, vagy onnan posta útján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a fennebb említett feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

Az ajánlati mintán a szállítandó anyagok gyártási helye kitüntető.

Az egységi ár ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külcimmal: „Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének.

Kolozsvártt.”

„Ajánlat talpfa telítő anyagok szállítására 121/94. számhoz.”

1894. évi február hó 20-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár beszerzés osztályához benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban f. évi február hó 19-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő. Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiírott mennyiségére, vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magyar kir. államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az arra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállítását elnyerése s kikötése mellett tételt, és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést is teheszen.

Egyidejűleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozna, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek anélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnének.

Kolozsvártt, 1894. január hóban.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége | Miskolczon

84 | III. sz.

62 1—*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól

számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjáig ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglői üzletére 84. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönböztetve a kollé okmányok l felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján térte vevény mellett — nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczán az 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik a azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson,

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

12367/94 sz.

107 1—3.

Hirdetmény.

Nyugot-német-osztrák magyar vasuti kötelék. (Az I. számú pótlék életbeléptetése a 3. füzethez tartozó függelékhez.)

A fenti kötelék II. rész 3. füzetéhez 1893. évi szeptember 15-én kiadott függelékhez, f. évi február 15-vel az I. számú pótlék lép életbe.

Ezen pótlék a tengeri (kukoricza), takarmány, liszt, korpa stb. szállítására érvényes kivételes díjszabás tételeinek kiegészítését és módosítását, továbbá Hatvan állomással való forgalomban száritott, kilugozott répaszeletekre új díjtételeket tartalmaz.

A pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 10 pfennig 6 krajczárért szerezhető meg. Budapest, 1894. február 1.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz.

99. 1—

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkísérő és mozdony személyzet zseboráinak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozván, felhívjuk a vállalkozni szándékozó és iparendélylyel bíró órákat, hogy köllőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi április hó 20-ának déli 12 óráig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utoza 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent említett két vonalcsoport egyikére is tehetők, ugymint a magyar vonalcsoportot alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilás-szegzárdi, zákány-dombóvár-báttaszéki, somogy-szobbarosi, barcs-pécs-üszögi, üszög-villányi, hidegkut-gyöngtamas-miklósvári, somogy-szob-balaton-szt.-györgyi vonalakra. Budapest-Kelenföld, Üszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoportot alkotó zákány-fumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zapresic-sáktornyei, zabok-kiteplitz-krapinai és varasd-goluboveci vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztálymérnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Vagyon **Mérleg-számla 1893.** Teher

Pénztár-készlet	107511	32	Részvénytőke	200000	
Váltó-tárca	2449150	22	Tartalék-alap	126246	91
Ingtalan kölcsönök	809834	30	Záloglevél biztosítéki alap	250000	
Záloglevél-kölcsönök	315100		Arfolyam külömbözeti tartalék-alap	19750	90
Előlegek értékpapirokra	96703		Tisztviselői nyugdíj-alap	25518	76
Előlegek értékpapirokra folyó-számlában	1282949	33	Betételek	4365330	21
Előlegek árukra	265830		Betételek folyó számlán frt 254677.55		
Záloglevél biztosítéki alap 3 aláírású váltókban	250000		Betételek check-számlán frt 199680.26	454357	81
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék	35332	44	Forgalomban lévő 4 1/2%-os záloglevelek	300500	
Záloglevél-készlet: n. é. 296,300 frt 4 1/2%-os záloglevelek á. frt 98.—	290374		Hitelezők	79294	74
Értékpapír-készlet	27830	25	Hátralékos tőke kamat-adó	9310	90
Leltár-álladék frt 3879.21			Fel nem vett osztalékok	592	50
20% leírás frt 775.84	3103	37	Előre felvett kamatok	40386	10
Hátralékos kamatok	15864	09	Nyeremény-egyenleg: elővitel 1892. évről frt 6000.—		
			1893. évi tiszta nyereség frt 72293.49	78293	49
	5949582	32		5949582	32

Arad, 1893. december hó 31-én.

Ring Géza s. k.,
vezértitkár.

Ottenberg Tivadar s. k.,
titkár és cégvezető.

Nattland Bernát s. k.,
főkönyves.

Hász Sándor s. k.,
igazgatósági elnök.

Dániel Gergely s. k.,
igazgató.

Neuman Ede s. k.,
igazgató.

Wadowsky Gusztáv s. k.,
igazgató.

Jelen mérleget a számtételi fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és tökéletesen rendben lévőnek találtuk.

Aradon, 1894. január hó 24-én.

Dániel László s. k.,
felügyelő bizottsági elnök.

Herzel Bernát s. k.,
fel. biz. tag.

Sarlot Domokos s. k.,
fel. biz. tag.

Braun Ede s. k.,
fel. biz. póttag.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“ XXIII. rendes évi közgyűléséhez intézett felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Az „Aradmegyei takarékpénztár“ alulirt felügyelő-bizottsága az intézet igazgatósága által előterjesztett 1893. évi zárszámadásokat, az üzleti leltárakat, valamint az évi mérleget és a veszteség és nyereség-számlát minden egyes tételre nézve alapos vizsgálat tárgyává tette, azokat az intézeti könyvekkel tételenként összehasonlította és az összes számadásokat, az 1893. évi mérleget, valamint az 1893. évi veszteség- és nyereség-számlát helyesnek és tökéletesen rendben lévőnek találta.

A felügyelő-bizottság midőn a lefolyt 1893-iki üzletét összesített, — és a tényleges állapot hű képét mutató számadásait vizsgálta, ugyszintén az 1893. év folyamán ismételtén teljesített vizsgálataival alkalmával azt a megnyugtató tapasztalatot nyerte, hogy az igazgatóság úgy az intézeti vagyon kezelésére, mint az üzlet vezetésére nézve minden tekintetben körültekintő, tapintatos és óvatos eljárást követett, hogy figyelmét minden részletre kiterjesztette és hogy tény-

kedése úgy az alapszabályok, mint a törvény határozmányainak mindenben tökéletesen megfelelt.

Mindezekből folyólag hivatásunknak megfelelőleg konstatáljuk, miszerint az igazgatóság részéről az 1893-iki üzleti évre beterjesztett mérleg az intézet valóságos vagyoni állapotának hű kimutatását képezi és hogy a kimutatott **78293 frt 49 krnyi** 1893. évi tiszta nyereség a valósággal elért eredménynek tökéletesen megfelel.

Valamint a mérleghez, éppoly hozzájárulunk tehát az igazgatóság jelentéséhez és az abban foglalt, a kimutatott **78293 frt 49 krnyi** tiszta nyereség felosztását és hova fordítását tárgyzó javaslataihoz, melyeket elfogadásra ajánlunk a t. közgyűlésnek.

Végre ezen jelentésünk alapján az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, saját működésünket illetőleg pedig kérjük a felmentvény megadását.

Arad, 1894. évi január 24-én.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“ felügyelő-bizottsága:

Dániel László s. k.,
b. elnök.

Herzel Bernát s. k.

Sarlot Domokos s. k.

Braun Ede s. k.,
póttag.